

Цели за устойчиво развитие на учениците

2022-1-FR01-KA220-SCH-000087085

Издавач

Издадено од:

Ecole Primaire Publique Piton La Ravine Blanche (Франција), Еко - Логик (Северна Македонија), ООУ Малина Попиванова (Северна Македонија), Centro per lo Sviluppo Creativo Danilo Dolci (Италија), Европска мултикултурна асоцијација(Бугарија), Yeni-mahalleku IstilaTulkeyl).

Дизајн и распоред: Еко Логик

Оваа публикација (на англиски, француски, италијански, бугарски, турски и македонски) и други материјали произведени во проектот може да се преземат бесплатно на: sdg4pupils.eu

Сите материјали се предмет на лиценцата Криејтив комонс CC-BY-NC-SA.

Материјалите можат да се користат, репродуцираат, дистрибуираат или менуваат под следниве услови: Авторот мора да биде именуван. Можна понатамошна дистрибуција или понатамошен развој евозможен доколку не е комерцијален и мора да се направи под слична лиценца. Експлицитно е дозволено е користењето на материјалите на семинари, работилници и на часови, дури и ако инструкторот е платен за активноста. Повеќе информации тука:

www.creativecommons.org

Оваа наставна програма е дел од проектот Еразмус+ Цели за одржлив развој за ученици.

Co-funded by
the European Union

Финансиран од Европската Унија. Сепак, искажаните ставови и мислења се само на авторот(ите) и не мора да ги одразуваат ставовите на Европската унија или на Европската извршна агенција за образование и култура. Ниту Европската Унија, ниту Европската извршна агенција за образование и култура не можат да бидат не можат да бидат одговорни за истите.

Цели за устойчиво развитие на учениците

Да сте заинтересирани за 17-те цели за одржлив развој значи да се направи избор да се претстави светот на поинаков и попромислен начин.

Во 2015 година, 193 земји-членки на Обединетите нации гласаа за целите за одржлив развој. Во 2016 година беа креирани 17 цели и овие 169 таргети. Оваа ратификација имаше за цел да воспостави стратегии и модули за да може сите ние да учествуваме и да успееме во нивно постигнување на глобално ниво.

Затоа, сите заедно учествувавме во изработката на овој прирачник, кое ги поддржува сите оние кои учествуваат во постигнувањето на овие 17 цели за одржлив развој. Очигледно е дека за да се постигнат овие цели до 2030 година, обуката на возрасните, а особено на најмладите, е најефективниот начин за промена на презентациите и подигање на свеста.

Овој прирачник, кој беше предмет на изработка помеѓу партнерите, обезбедува комплетни лекции за учење наменети за засегнатите страни во образовната заедница, како и за самите ученици.

Овој прирачник е резултат на соработката на партнерите во врска со овие цели спроведувајќи активности за нивно постигнување.

Затоа, училиштето Piton La Ravine Blanche во Реунион ги здружи силите со Еко Логик, која е организација која работи за заштита на животната средина, и со Европската мултикултурна асоцијација, која има искуство во обука на возрасни и млади луѓе. Дополнително, Centro Per Lo Sviluppo Creativo Danilo Dolci е одговорен за поставување на нашата едукативна платформа онлајн.

Во овие организации не е возможно да се спроведе овој проект без вклучување на училиштата и вклучување на наставниот тим, учениците и сите други учесници кои се вртат околу ученикот. Па така се вклучија, основно училиште од Македонија, Малина Попиванова Кочани и Yenimahalleku IstilaTulkeyl

Исто како и училиштето Piton La Ravine Blanche, овие образовни институции споменати погоре имаат мисија да ги тестираат плановите за часови дизајнирани од сите партнери и да ги водат сесиите со нивните ученици.

Работејќи заедно околу овие цели и ја ставаме секоја шанса на наша страна да ги постигнеме, обмислиме и предлагаме алатки за споделување со широка публика, поставувајќи прашања за очекувањата; дефинирајте ги целите што треба да се постигнат, поставувајте предизвици „да им се дадат на сите ученици средства да ја разберат еколошката транзиција за да станат учесници во неа“.

Дополнително, овој проект ги повторува 20-те мерки на националното образование, игра на картата на интердисциплинарноста и им овозможува на училиштата од градинка до средно училиште да ги подготват учениците за оваа еколошка транзиција давајќи им можност, уште еднаш, да му дадат европска димензија на овој пристап.

Овој прирачник е суштинска алатка за организирање на сесии за учење околу 17те цели и е структуриран на следниов начин: дефиниција на концептот, листа на столбови како што се социјалните, економските и еколошките прашања, единиците на учење. Овие целини вклучуваат вовед во секоја цел, презентација на секоја од нив, комплетни образовни листови подготвени за употреба (цели на единицата, целна публика, потребни материјали, совети, прилози, итн.).

Затоа, со голем ентузијазам и сериозно испитување на овие цели за одржлив развој ви се нуди овој водич. Проектните партнери се надеваат дека заедно ќе успеете да ги постигнеме овие цели до 2030 година. „Судбината на една земја зависи од образованието на нејзиниот народ. » Бенџамин Дизраели.

Въведение

Цел 13 за устойчиво развитие (SDG 13), е една от 17-те глобални цели, установени от Организацията на обединените нации в нейната програма за устойчиво развитие до 2030 г., е призив за действие за спешната необходимост от борба с изменението на климата и неговите въздействия. ЦУР 13 се занимава с екологичните и обществените предизвикателства, произтичащи от затоплянето на климата на Земята, и се стреми да насърчи нациите, общностите и хората да предприемат значими стъпки за смекчаване и адаптиране към ефектите от изменението на климата.

Между 1880 г. и 2012 г. средната глобална температура се е повишила с $0,85^{\circ}\text{C}$. в резултат на това производството на много храни (царевица, пшеница, ориз) е намаляло значително на световно ниво, възлизайки на 40 мегатона годишно между 1981 г. и 2002 г. поради по-топлия климат. Това е глобална криза, която представлява значителна заплаха за бъдещето на планетата. Изменението на климата причинява разширяване на океанската вода, която, в комбинация с водата от топенето на наземния лед, води до покачване на морското равнище. От 1901 г. до 2010 г. средното глобално морско ниво се повиши с 19 см, тъй като океаните се разшириха поради топенето на леда. Като се има предвид настоящето внимание и продължаващите емисии на парникови газове, вероятно е до края на този век увеличението на глобалната температура да надхвърли $1,5^{\circ}\text{C}$ от 1900 г. насам. Средното покачване на морското равнище се очаква да достигне 24–30 см до 2065 г. и 40–63 см до 2100 г. Глобалните емисии на въглероден диоксид (CO_2) са се увеличили с почти 50% от 1990 г. насам.

Теоретична част

Изменението на климата се отнася до дългосрочни и значителни промени в климатичните модели на Земята. С други думи, изменението на климата означава, че времето на Земята се променя за дълго време. Това е като голям пъзел с много части, като например колко е горещо или студено, колко вали и от какво е направен въздухът. Тази промяна в климата на Земята засяга всичко, като природата, хората, парите и здравето на Земята. Това се случва поради различни неща, такива промени могат да бъдат естествени, поради промени в слънчевата активност или големи вулканични изригвания. Но основно се задвижва от човешките дейности, по-специално емисиите на парникови газове в атмосферата, като въглероден диоксид (CO_2), метан (CH_4) и азотен оксид (N_2O).

Тези газове създават парников ефект, като улавят слънчевата топлина в земната атмосфера, което води до постепенно повишаване на глобалните температури, обикновено наричано глобално затопляне, както въглеродният диоксид и метанът правят нашата планета по-топла. Това се случва, защото те улавят слънчевата топлина във въздуха. Ние наричаме това затопляне „глобално затопляне“. Когато изгаряме неща като бензин в коли или въглища, за да произведеме топлина, тези газове отиват във въздуха и правят Земята по-топла. Това е като одеяло около Земята, което задържа топлината. Това се случва в различни части от живота ни, като например когато използваме енергия, караме коли, строим неща и дори как използваме земята. Всички тези неща добавят към газовете, които правят нашата планета по-гореща.

Всички тези неща заедно правят изменението на климата голям проблем, който трябва да решим. Учените и експертите казват, че трябва да намерим начини да се справим с тези

промени и да ги разберем по-добре, а правителствата, групите и хората трябва да работят заедно, за да разрешат този проблем.

Защо образованието е важно за постигане на SDG-13?

Образование, което се фокусира върху предприемането на спешни действия за борба с изменението на климата и неговите въздействия, така че е важно за постигането на целта SDG13. Образованието е основното средство за повишаване на осведомеността и разбирането относно проблема с изменението на климата, като предоставя на учениците знания за науката зад изменението на климата, неговите причини, последствия и потенциални решения. Образованието може да подпомогне промяната на поведението на хората, след като хората осъзнаят въздействието на своите действия върху околната среда, е по-вероятно да възприемат устойчиви практики.

Малки усилия от всеки индивид могат да помогнат в борбата с проблемите на климата; като намаляване на потреблението на енергия, използване на обществен транспорт вместо личен, опазване на водата, рециклиране и намаляване на отпадъците и т.н. Друга важна роля, която образованието може да играе в целта за изменението на климата, е ангажирането на младите хора. Младите хора са сред най-активните защитници на действията в областта на климата. Като ги оборудват със знания и умения за участие в екологичен активизъм, ангажиране в проекти, свързани с климата, и това също може да повлияе на политически решения. Защото днешните младежи са тези, които вземат утешните решения. Образователните институции като училищата играят основна роля в подкрепата на програмата за изменението на климата, знанията и действията на бъдещите поколения, което ги прави неразделна част от глобалните усилия за борба с изменението на климата и постигане на устойчиво развитие.

ЦУР 13_Цели :

13.1 Укрепване на устойчивостта и способността за адаптиране към свързаните с климата опасности и природни бедствия във всички страни по света

13.2 Интегриране на мерките за изменението на климата в националните политики, стратегии и планиране

13.3 Подобряване на образованието, повишаването на осведомеността и човешкия и институционалния капацитет за смекчаване на изменението на климата, адаптиране, намаляване на въздействието и ранно предупреждение

13.A Изпълнение на ангажимента, поет от развитите страни страни по Рамковата конвенция на ООН по изменението на климата, с цел съвместно мобилизиране на 100 милиарда щатски долара годишно до 2020 г. от всички източници за посрещане на нуждите на развиващите се страни в контекста на значими действия за смекчаване и прозрачност на изпълнението и пълното функциониране на Зеления фонд за климата чрез капитализирането му възможно най-скоро

13.B Насърчаване на механизми за повишаване на капацитета за ефективно планиране и управление, свързани с изменението на климата, в най-слабо развитите страни и малките островни развиващи се държави, включително съсредоточаване върху жените, мла-

дежта и местните и маргинализирани общности* Като признава, че Рамковата конвенция на ООН за изменението на климата е основният международен, междуправителствен форум за преговори относно глобалния отговор на изменението на климата.

Шест-секторното решение на климатичната криза

Концепцията за „шест-секторно решение на климатичната криза“ предлага цялостен подход за справяне с изменението на климата чрез фокусиране върху шест ключови сектора, които играят решаваща роля за смекчаване и адаптиране към последиците от изменението на климата. Които са; енергетика, транспорт, селско стопанство, индустрия, сгради и горско стопанство. Всеки от тези сектори допринася за емисиите на парникови газове или предлага възможности за устойчиви практики, които могат да се борят с изменението на климата. Чрез насочване към тези сектори със специфични стратегии и политики е възможно да се работи за по-устойчиво и устойчиво на климата бъдеще.

Решения за климатична криза - Енергия:

Енергийният сектор има за цел да намали емисиите на парникови газове, свързани с производството на енергия, и се фокусира върху прехода към чисти и възобновяеми енергийни източници, като слънчева, вятърна и водноелектрическа енергия, като същевременно постепенно премахва изкопаемите горива.

Могат да се приложат следните стъпки:

Държавите трябва да обещаят да направят повече за борба с изменението на климата, като си поставят амбициозни цели за намаляване на емисиите и преминаване към чиста енергия.

Правителствата, както на национално, така и на местно ниво, трябва да създадат ясни планове за намаляване на въглеродните емисии и да се стремят към «нетни нулеви» емисии с ясни въглеродни цели.

Спрете да инвестирате твърде много в индустрията с изкопаеми горива. Вместо това, подкрепа за чиста енергия и начини за по-ефективно използване на енергията.

Насърчавайте чистата енергия и пестенето на енергия чрез възнаграждение за възобновяема енергия (като вятърна и слънчева).

Инвестирайте и проучвайте възобновяеми енергийни източници и се възползвайте от преминаването към чиста енергия в техните вериги за доставки.

Кратко видео относно решенията за климатична криза – Енергетика:

<https://www.youtube.com/watch?v=DbUcMHHgD3o&t=1s>

Решения за климатични кризи - Индустрия:

Промишлеността е един от 6-те сектора, които могат колективно да намалят въглерод-

ните емисии, за да ограничат повишаването на температурата до 1,5°C. Индустиалният сектор се стреми да внедри по-чисти и по-ефективни производствени процеси, както и да намали емисиите и отпадъците.

Могат да се приложат следните стъпки :

Налагане и укрепване на стандартите за енергийна ефективност

Цени въглерода — това ще улесни изтеглянето на въглеродно-интензивни технологии и ще насърчи по-устойчиви алтернативи

Насърчаване на използването на ефективно и възобновяемо отопление и охлаждане

Стимулиране и налагане на по-малко емисии на парникови газове, включително намаляване на изтичането на метан

Кратко видео за това как да се решат климатичните кризи - Индустрия :

<https://www.youtube.com/watch?v=nooEM9sMhTA>

Решения за кризата с климата - земеделие, храни и отпадъци: селското стопанство включва практики, които имат за цел да намалят емисиите от земеделието, като възприемане на устойчиви и регенеративни земеделски техники, намаляване на хранителните отпадъци и преминаване към повече растителни диети за смекчаване на въздействието върху околната среда от производството на храни .

Могат да се приложат следните стъпки:

Измерете загубата на храна, създайте базови линии за отпадъци и приложете стратегии за намаляване на хранителните отпадъци

Поставете и насърчавайте научно обосновани цели за увеличаване на наличността и усвояването на богати на растения диети, увеличаване на устойчивото производство и минимизиране на хранителните отпадъци

Информирайте потребителите и производителите за избора на храна и как да намалите загубата на храна по веригата на доставки

Съгласувайте националните препоръки за диета с целите за климата

Насърчаване и подкрепа на климатично интелигентни и устойчиви селскостопански практики

Кратко видео за обяснение решения за климатична криза в храните и селското стопанство: <https://www.youtube.com/watch?v=OHiLLko8w2w>

Решения за климатични кризи – базирани на природата решения: I и използването включва отговорно управление на земята, включително повторно залесяване, опазване и устойчиво градско планиране. Той разглежда проблеми като обезлесяването и разрастването на градовете, които оказват влияние върху улавянето на въглерод и биоразнообразието.

Необходими са следните действия на всяко ниво: правителство, частен сектор и общественост:

Споделете обезлесяването на тропическите гори до 2025 г. и спрете нетното обезлесяване до 2030 г. в световен мащаб

Спрете политиките и субсидиите, които стимулират обезлесяването и деградацията на торфищата и насърчават тяхното възстановяване

Десетилетието на ООН за възстановяване на екосистемите е обединителен призив за защита и съживяване на екосистемите по целия свят в полза на хората и природата. Той продължава до 2030 г., което е и крайният срок за целите за устойчиво развитие и графикът, определен от учените като последен шанс за предотвратяване на катастрофалните промени в климата.

Възстановяване на 150 милиона хектара гори и други ландшафти до 2020 г. и 350 милиона хектара до 2030 г. – двете основни цели на Bonn Challenge

Систематично наблюдение и оценка на напредъка на усилията за консервация и реставрация

Работете с доставчици, за да намерите решения за сътрудничество, за да сведете до минимум въздействието върху екосистемите по веригата на доставки

Инвестирайте в опазване и възстановяване на ландшафта като част от усилията за нулеви нетни емисии; инвестициите трябва да отговарят на високи социални и екологични стандарти

Насърчаване на инвестициите в обезлесяване и вериги за доставки без дренаж.

Присъединете се към местна или национална организация, подкрепяща опазването и възстановяването на местообитания в гори и торфища

Приемете диета, която намалява загубата на горски местообитания, отводняването и деградацията на торфищата, като пазарувате на местно ниво и през сезона и закупвате продукти със съставки без обезлесяване и дренаж от торфища, когато е възможно.

Когато е възможно, неутрализирайте своя въглероден отпечатък чрез инвестиции в естествени въглеродни поглътители, като гори и торфища.

Решения за климатична криза – Транспорт: транспортът се фокусира върху разработването на устойчиви начини на пътуване, включително електрически превозни средства, обществен транспорт и активен транспорт като колоездене и ходене. Целта е да се намалят емисиите от движението на хора и стоки:

Могат да се приложат следните стъпки:

Преминете автопаркове към електрически превозни средства

Стимулирайте прехода към транспорт с нулеви емисии, включително за автомобили, так-

сита, автобуси, камиони и влакове

Инвестирайте и премахнете бариерите пред инфраструктурата за немоторизирана мобилност, като защитени велосипедни алеи или пътеки за пешеходци

Насърчаване на значителните ползи за общественото здраве от нисковъглеродните политики, включително увеличен обществен транспорт и немоторизирана мобилност

Преминете автопаркове към електрически превозни средства

Организирайте гъвкави и поетапни работни договорености

Преминете към железопътен транспорт за транспортиране на суровини

Прегърнете видеоконференциите за срещи и конференции

Кратко видео за обяснение на решенията за климатична криза – Транспорт:

<https://www.youtube.com/watch?v=EyqiWOoR Jis>

Нещата, които трябва да се направят от всеки поотделно

Всеки принос, голям или малък, може да има значение! Намерете помощ за цел 13, която искате да подкрепите

Рециклирайте хартия, стъкло, пластмаса, метал и стара електроника по правилен начин, следвайки указанията

Компостирането на хранителни остатъци може да намали въздействието върху климата, като същевременно рециклира хранителни вещества и увеличи селскостопанската продукция

Използвайте екочанта за пазаруване и бутилка вода за многократна употреба или чаша, за да намалите пластмасовите си отпадъци

Прочетете опаковката, за да видите дали продуктите са произведени по екологичен начин, преди да ги купите

Запазете пътуванията с кола, когато имате голяма група, като използвате колело, пеша или обществен транспорт (влакове, ако е възможно)

Индустрията за производство на месо има огромно въздействие върху околната среда, като консумирате по-малко месо и станете вегетарианец за един ден в седмицата може да помогне

Избягвайте печатането и го заменете с електронни устройства или носители.

Индивидуални действия в подкрепа на цел 13 на SDG и намаляване на вашия въглероден отпечатък, можете също да допринесете чрез правилно рециклиране, компостиране на остатъци от храна, използване на екологични практики за пазаруване, избор на устойчиви продукти, избиране на екологичен транспорт, намаляване на консумацията на месо и възприемане на безхартиен режим жив. Не забравяйте, че всяко малко усилие има значение в борбата срещу изменението на климата.

